

3. Гавриш О.М., Пильнова В.П., Пісковець О.В. Інноваційне підприємництво: сутність, значення та проблеми в сучасних умовах функціонування. Економіка та держава. 2020. № 12. С. 109-113. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.12.109. URL: <https://economy.in.ua>.

УДК: 338.31

Дар'я Бєдніна
студентка групи ЕПП-501,
магістерської програми «Підприємництво»,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
bedninadaria@gmail.com

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ENSURING THE EFFICIENCY OF THE ENTERPRISE

Анотація. Досліджено теоретичні та методичні аспекти забезпечення ефективності діяльності організації. Розглянуто традиційні та сучасні способи підвищення ефективності діяльності підприємства.

Abstract. Theoretical and methodological aspects of ensuring the effectiveness of the organization are studied. Traditional and modern ways to increase the efficiency of the enterprise are considered.

Забезпечення ефективності діяльності організації – це комплексна система заходів, пов'язана зі зростанням результативності діяльності у певних напрямках. Для кожної компанії головна мета – це отримання прибутку. І головною складовою мети є поняття «ефективність» [1].

Перш ніж шукати шляхи підвищення ефективності підприємства, необхідно оцінити рівень роботи організації, розрахувати ефективність діяльності компанії, порівняти прибуток з витратами або ресурсами.

Далі розберемо традиційні методи підвищення ефективності діяльності підприємства.

1) Збільшення прибутку від реалізації продукції. Способи підвищення ефективності:

а) зменшення собівартості – це збільшує зростання прибутку за незмінності інших умов;

б) за рахунок підвищення цін – підвищити ціни можливо при покращенні товарів, при пошуку нових, більш вигідних місць ведення діяльності, оптимізації термінів продажу;

в) підвищення обсягів реалізації товару у натуральному вираженні, досягнуте за рахунок капітальних вкладень для придбання інноваційного (нового) обладнання, а також розширення спектру послуг або продукції, що надаються;

г) розширення асортименту послуг – асортиментна політика це розробка способів структурування товарного ряду та визначення асортименту послуг, який є кращим для ефективної роботи та забезпечує ефективність діяльності підприємства в цілому.

2) Збільшення прибутку від використання основних фондів.

Способи підвищення ефективності підприємства за рахунок використання основних фондів:

а) своєчасне введення в експлуатацію нових виробничих об'єктів та основних фондів, їх швидкий розвиток, що дозволить швидко отримати необхідні товари та послуги з більш технічно досконалих основних фондів, прискорити їх обіг і цим уповільнити настання морального зносу основних фондів підприємств;

б) оптимізація використання діючих основних фондів та виробничих потужностей промислових підприємств, включаючи знову введені в експлуатацію, за допомогою чого можна досягти: підвищення інтенсивності користування основними фондами та виробничими потужностями; інновації техніки; зростання часу роботи обладнання в календарний період; підвищення питомої ваги устаткування, що діє у складі всього обладнання;

в) своєчасний монтаж невстановленого обладнання та введення в експлуатацію всього встановленого обладнання, за винятком тієї частини, яка знаходиться на плановому ремонті та резерві;

г) вдосконалення організації виробництва за допомогою: зниження часу простою обладнання; забезпечення безперервного потокового графіка роботи; підвищення рівня кваліфікації персоналу, який здійснює технічне обслуговування обладнання; вдосконалення системи матеріального та морального стимулювання персоналу.

3) Вилучення доходу від оборотних фондів.

Серед заходів, вкладених у підвищення ефективності діяльності підприємств, значну роль відіграють питання оптимального використання оборотних засобів. У зв'язку з тим, що фінансове становище підприємств залежить від стану оборотних коштів, підприємства зацікавлені у раціональній організації оборотних засобів – організації їх руху з мінімально можливим обсягом з метою отримання найбільшого економічного ефекту.

Зміни в обігу коштів виявляються шляхом порівняння фактичних показників із плановими або з показниками попереднього періоду. В результаті порівняння показників оборотності оборотних засобів може бути виявлено, що вона уповільнюється чи прискорюється. Якщо оборот оборотних засобів прискорюється, то з обороту вивільняються матеріальні ресурси та джерела їх формування; якщо він уповільнюється, то в оборот залучаються додаткові засоби.

Методи підвищення оборотності оборотних засобів:

- а) скорочення часу, протягом якого оборотний капітал перебуває у обороті;
- б) зменшення середньорічних залишків обігових коштів;
- в) скорочення потреби підприємства в обігових коштах;
- г) виробництво продукції або послуг, які можуть бути продані відносно вигідно та швидко, при цьому скорочуючи випуск продуктів, які не користуються поточним попитом, що дозволить уникнути кризи у реалізації вироблених товарів чи послуг;
- д) раціональний розподіл виробничих запасів [2; 3; 4].

4) Підвищення рівня кваліфікації персоналу.

В умовах динамічного розвитку потреба у підвищенні професійних навичок є обов'язковою умовою ефективної діяльності будь-якої організації. Використання нових технологій (що також є методом підвищення ефективності діяльності підприємства) так само змушує підприємства підвищувати рівень кваліфікації свого персоналу.

Добре організоване навчання співробітників організації, крім зростання доходу, призводить до підвищення згуртованості та поліпшення соціально-психологічного клімату в колективі, допомагає розкрити потенціал працівників, сформувати відповідну організаційну культуру, сприяє успішному досягненню цілей, а також залученню в організацію нових висококваліфікованих працівників [5].

Сьогодні зростання ефективності у виробничій системі можливі за рахунок впровадження технологічних інновацій. Однією з таких є використання елементів розумної фабрики. Цифровізація виробництва є сучасним імпульсом до безперервного вдосконалення підприємств.

Розумна фабрика являє собою новий ступінь, перехід від більш традиційної автоматизованої до повністю підключеної та гнучкої системи, яка для навчання та адаптації до нових вимог використовує безперервний потік даних із підключених операційних та виробничих систем. Для управління виробництвом та технічним обслуговуванням, для відстеження ресурсів, створення цифрових двійників виробничого обладнання та інших видів діяльності всієї виробничої мережі в рамках єдиної системи справжня розумна фабрика інтегрує всі дані про фізичні об'єкти, виробничі процеси та людські ресурси. В результаті вибудовується ефективніша і гнучкіша виробнича система (smart production system), де всі елементи (верстати, складальні лінії, складські, логістичні та інші модулі) об'єднані в одну комунікаційну мережу для обміну даними між собою. Це дозволяє оперативно вносити поліпшення на всі стадії виробничого циклу, знижувати виробничі витрати і скорочувати втрати від простою устаткування, оптимізувати управління ланцюжками поставок і гнучко реагувати будь-які запити споживачів. Все це разом має потенціал посилення позицій компанії на конкурентному ринку.

Розумне виробництво можна організовувати у різний спосіб – як в межах, так і поза рамками заводського приміщення. Можливості цифровізації виробництва у таких процесах, як виробничі та складські операції, відстеження ресурсів, якість та обслуговування:

- адитивне виробництво швидкого виготовлення прототипів чи запасних частин;
- розширене планування з використанням даних про виробництво та запаси, що надходять у режимі реального часу;
- автономні роботи для ефективного виконання рутинних операцій;
- цифровий двійник для оцифрування технологічних процесів;
- доповнена реальність для допомоги персоналу під час вантажних робіт;
- автономні роботи для виконання складських операцій;
- датчики (rfidмітки) для відстеження переміщення та розташування сировини, інструментів та готової продукції;

- аналітика для оптимізації запасів сировини, комплектуючих та ін;
- контроль якості у процесі виробництва з використанням оптичних методів;
- контроль параметрів обладнання в режимі реального часу для прогнозування потенційних проблем з якістю;
- доповнена реальність (експертні системи), що допомагає персоналу виконувати обслуговування та ремонт;
- датчики на обладнанні для моніторингу обладнання та прогнозного технічного обслуговування [6].

Узагальнюючи вищесказане, можна зробити висновки, що шляхи підвищення ефективності діяльності підприємств пов'язані не тільки зі збільшенням оборотності та зниженням витрат, оптимізацією обсягу складських запасів, підвищенням оборотності оборотних засобів та ефективності використання основних фондів. В процесі цифровізації горизонти можливостей розширюються та з'являються нові можливості підвищення ефективності діяльності – розумне виробництво. При цьому виробники можуть розпочати процес трансформування з будь-якого рівня, наприклад, з однієї одиниці обладнання. Щойно технологія буде освоєна, рішення можна масштабувати інші виробничі активи, потім — окремі виробничі лінії і, нарешті, все підприємство чи мережу підприємств.

Оптимізація виробництва є ключовою перевагою розумних фабрик, що призведе до майже нульового часу простою у виробництві. Це надзвичайно важливо для галузей, що використовують дороге виробниче обладнання. Звільнення людини від безпосередньої участі у виробничих процесах та висока концентрація основних операцій суттєво покращують умови праці та загальні економічні показники діяльності підприємства.

Література

1. Діденко Є. О., Чумак О. В. Теоретико-методичні засади забезпечення ефективності функціонування підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7581> (дата звернення: 10.05.2022).
2. Савицька О. М., Салабай В. О. Особливості методології оцінювання ефективності та результативності в управлінні фінансово-господарською діяльністю підприємства. Сучасні підходи до управління підприємством : зб. тез доп. X Всеукр. наук.-практ. конф., 11 квіт. 2019 р. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. С. 152. URL: <http://conf.management.fmm.kpi.ua> (дата звернення: 10.05.2022).
3. Ярославський А. О. Економічна ефективність діяльності підприємства: теоретичний аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. №12. С. 174–177. URL: <http://surl.li/bzqvfv> (дата звернення: 10.05.2022).
4. Терлецька Ю. О., Каравчук К. В., Миколишин Ю. С. Чинники забезпечення ефективності механізму управління сучасним підприємством. Інфраструктура ринку. Вип. № 27. 2019. С. 228-232. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1790> (дата звернення: 21.05.2018)
5. Погребняк А. Ю., Ліннік І. М. Інноваційне управління персоналом як фактор підвищення ефективності діяльності підприємства. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/24667/1/2018-12_4-01.pdf (дата звернення: 10.05.2022).

6. Брюховецька Н. Ю., Черних О. В. Індустрія 4.0 та цифровізація економіки: можливості використання зарубіжного досвіду на промислових підприємствах України. Економіка промисловості. 2020. № 2 (90). С. 116–132. URL: <https://bodia.online/l/SkOkEJ> (дата звернення: 10.05.2022).

Дмитро Невідомий
Студента 5 курсу ФЕтаУ,
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»
dnevidomyi11@gmail.com

РОЛЬ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

THE ROLE OF RISK MANAGEMENT IN THE COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE

Анотація. Досліджено теоретичні та організаційні аспекти ризик-менеджменту та його роль в конкурентоспроможності підприємства.

Abstract. The theoretical and organizational aspects of risk management and its role in competitive enterprises are investigated.

За останні кілька років, роль ризик-менеджменту на глобальному рівні набуває все більшого значення. Процес управління ризиками стає все більш невід'ємною частиною повсякденного функціонування компанії. В сучасних компаніях ризик-менеджмент інтегрується в процеси стратегічного планування та займає не останнє місце в управлінні компанією. Загальновідомо, що ступінь впливу ризику, якому піддаються підприємства в процесі своєї діяльності, залежить від численних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Саме тому зростає необхідність здійснення спеціалізованого антикризового управління. Іншими словами, щоб вижити в конкурентному середовищі, керівництву необхідно знати, що таке ризик; як оцінити його рівень та уникнути збитків, яких він може завдати; яким чином керувати ризиком та як створити систему ризико-захищеності підприємства та управляти нею.

Слід зазначити, що питання формування управління ризиками завжди були в полі зору науковців, спеціалістів та практиків і дістали належне відображення в наукових працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів. Проте, при всій важливості проведених досліджень окремі аспекти управління ризиками підприємств не знайшли свого вирішення та залишаються предметом наукових дискусій [3, с.1].

Під час процесу підвищення конкурентних переваг організації розробляється безліч різних стратегій, реалізація котрих вимагає запровадження інноваційного підходу до